

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

20-09-2024

Preses apskatā:

Ar LNB Atbalsta biedrības projekta "Iedvesmas bibliotēka" atbalstu modernizēta Smiltenes novada Blomes bibliotēkas bērnu bibliotēka; laikrakstā "Talsu Vēstis", 23-08-2024 raksts par novadnieci, kultūras ministri Agnesi Lāci; Talsu novada bibliotekāri vienojas kopējā protestā pret bibliotēku tīkla optimizāciju; Salacgrīvas bibliotēkā norisinājās pirmā tikšanās Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītā projektā "Izaugsi, tad sapratīsi", kas tapis kopā ar bibliokuģi Krišjānis Valdemārs; Limbažu Galvenajā bibliotēkā izstādīta Latvijas Nacionālā arhīva dokumentu preventīvās saglabāšanas departamenta izstāde "Fotogrāfija. Izpēte un restaurācija"; Latvijas bibliotēkās septembrī norisinās daudzveidīgi Dzejas dienu pasākumi.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

Blomē "Iedvesmas bibliotēka" bērniem

Smiltenes novada Blomē pēc remonta svinīgi atklāta labiekārtota vietējās bibliotēkas lasītava bērniem un jauniešiem, informē laikraksts "Ziemeļlatvija".

Iespēja modernizēt Blomes bibliotēkas bērnu lasītavu radusies, piesaistot projekta "Iedvesmas bibliotēka" atbalstu. Smiltenes novada bibliotēka 2023. gadā bija sagatavojusi pieteikumu šā projekta konkursam un saņēmusi zaļo gaismu – Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Atbalsta biedrība izraudzījusi četras "Iedvesmas bibliotēkas 2024", kas varēja īstenot idejas par mūsdienīgām pārmaiņām bibliotēku telpās. Viena no šīm bibliotēkām ir Blomē.

"Iedvesmas bibliotēka" ir LNB Atbalsta biedrības projekts, kas palīdz uzņēmīgiem bibliotekāriem un pašvaldībām īstenot vērienīgas pārmaiņas, veidojot mūsdienīgu un pievilcīgu vidi Latvijas bibliotēkās. Blomes bibliotēkas vadītājai Evitai Bormanei bijusi vīzija par modernas un mājīgas lasī-

FOTO NO "ZIEMEĻLATVIJAS" ARHĪVA

Nepacietīgi gaidīto Blomes bibliotēkas jauno lasītavu vietējie un kaimiņu pagastu bērni ieraudzījuši tikai atklāšanas dienā un visiem acis bijušas platas.

tavas iekārtojumu bērniem un jauniešiem, kam interjera dizainu radījusi un bibliotēku konsultējusi arhitekte Nita Apsīte.

Tagad lasītavā jau ir veikts remonts, izgatavotas īpaši bērnu vajadzībām projektētas, videi draudzīgas mēbeles, iegādāts interaktīvais ekrāns, ko bērni var gan izmantot mācību procesā, gan spēlēt spēles. Galve-

nais telpas akcents ir oriģināla, daudzfunkcionāla mēbele divos līmeņos jeb stāvos ar kāpnēm, plauktiem un nišām, kur lasīt, atpūsties, spēlēt vai fiziski izkustēties. Tā varot kļūt par vietu vienatnē ar grāmatu, skatuvi vai improvizācijas laukumu.

"Lasītavā izmainīts ir faktiski viss – jauna grīda, griesīti, sienas, mēbeles. Palikušas

tikai grāmatas. Bērni jauno lasītavu gaidīja, pat mēģināja kaut ko saskatīt no ārpusē caur loga stiklu. Pirmo reizi viņi to ieraudzīja tikai atklāšanas svētkos, un tie viņiem bija svētki ar ballīti – diena viņiem ar pasaku tēliem, piepūšamajām atrakcijām skolas pagalmā un lielo svētku kūku," par atklāšanas pasākumu stāstījusi bibliotēkas vadītāja Evita Bormane.

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 16-09-2024

Ar Talsu mieru un pasaules jaudu

Sanita Liepiņa

Aiz masīvā koka galdā viņa izskatās sievišķīgi trausla — tā nodomāju, pirmo reizi klātienē ieraugot kultūras ministri Agnesi Lāci. Pēc brīža viņas kabinetā uz palodzes pamanu kabaci, kas šķiet tik milīgi, latvieša identitātei pietāvosi un acimirkli cilvēcišķi atbrūņo. Bet sarunā top skaidrs, ka aiz ārējā sievišķīgā trausluma ir krampis un pasaules pieredzes dotais iekšējais spēks. Mēs tiekamies Rīgā, bet pēc intervijas ministre atzīst, ka viņai vajadzēja uzstāt uz tikšanās Talsos — būtu iemesls aizbraukt uz savu miera vietu, kur šobrīd vairs tik bieži neizdodas nokļūt.

Kultūras ministre Agnese Lāce ir dzimusi Talsos. Te arī aizvadījusi pirmos dzīves gadus un mazliet netradicionālākā veidā sagatavojusies skolai. «Mana ome bija vācu valodas skolotāja Pastendes pamatskola, un gāju līdz viņai uz skolu, ielavijos arī citu skolotāju stundās,» smaidot stāsta A. Lāce. Omes audzināmās klases puīši parūpējās, ka garajos starpbrīžos meitene izsūpināta, un Agnese jutās apkārtējo lutināta. Pirmajā klasē viņa sāka mācīties Ādažos, bet Talsos turpināja ierasties brīvlaikos — tos brīžus jau gaidījusi un gatavojusies. Agneses bērniņa pieder vietai, kur šobrīd preti Talsu autostrādi ir lielveikals. Toreiz — ābeldārzis un liels skūnis, kur kopā ar draugiem spēlētās kazas un mesta bumba pret sienu... Vecvecāki bija šiverīgi, iespējams, cenšas izdomāt, kā bērnu nodarbināt, tāpēc daudz kur bija jādodas — uz bibliotēku, pasākumiem, muzeju, kur strādāja vecēva māsa... «Joprojām Talsos katra iela asociējas ar kādu notikumu. Tā bija manas bērniņas laimīgā vieta, un arī šobrīd, tur aizbraucot, tieši tāda sajūta rodas. Vecēvs jau sešus gadus ir mūžībā, vecmāmiņa pārcēlusies tuvāk Rīgai, tāpēc nesānāk vairs uz Talsiem aizbraukt tik bieži. Bet tāpat — katru reizi, tur esot, ir tā miera un bērniņas sajūta.»

Pirms pāris nedēļām atceļā no Ventspils pietāvusi pie Usmas ezera. «Un tā ir vēl viena spilgta bērniņas sajūta — zini, ka no rīta pieceļies, laiski dzīviesies, pirms pusdienām varbūt aiziesi līdz mežam, salāsīsi krūzītē mellenes, kāds izceps pankūkas... Tagad, kad man pašai ir meitņa, gribu viņai parādīt, kur mamma dzīvojis, kad bija tikpat liela, cik šobrīd viņa. Istenībā novēlu katram atrast vietu, kur aizbraucot ir tā sajūta — šeit ir miers!»

Emigrante, imigrante un migrante

Pirmās četras klases Agnese Lāce mācījās Ādažos, pēc tam Ogrē, bet jau vidusskolā vienu gadu devās apmaiņas programmā uz ASV. «Tā bija brīnišķīga, transformējoša pieredze,» atzīst ministre. «Šobrīd interneta komunikācijas iespējas nebija tik ļoti attīstītas, ar vecākiem bija iespēja sazināties vien reizi mēnesī. Tas izmaina cilvēku, bet arī piedāvā plašāku skatījumu uz pa-

sauli, ieraugi lietas, ko Latvijā tajā brīdī neredzētu, un no tā rodas vēlme uzzināt vēl un vēl...» Bakalaura studiju laikā Agnese devās apmaiņas studijās uz Zviedriju, ārzemēs pavadīja arī sava otrā maģistra laiku un doktorantūru. «Es vēlējos studēt un specializēties migrācijas un integrācijas studijās. Latvijā to varēja darīt pašas spēkiem, bet ārvalstīs bija specializētas studiju programmas, kas nozīmē iespēju mācīties no pasniedzējiem, pētniekiem, kuri ar to strādājuši gadu desmitiem un ir nozīmīgi vārdi šajā nozarē. Tas, kas sākas ar zipkārību un zinātkāri, pārāuga diezgan nozīmīgā profesionālā ieguvumā.»

Visticamāk, līdz zinātkārei par migrācijas un integrācijas nozari aizveda pašas pieredze ārvalstīs — nonākot sabiedrībā, kurā liela daudzveidība, ir iespēja redzēt, cik dažādi ir veidi, kā ar šiem jautājumiem strādāt. Gan izglītības, gan sabiedrības, pilsētplānošanas un citos kontekstos. «Kāpēc kāds izvēlējies īstenot integrācijas politiku vienā vai otrā veidā, vai tas tiešām sasniedzis gaidītos rezultātus vai var darīt labāk? Tas mani droši vien ieinteresēja, jo pati biju tajās kūrpes — es biju tas jaunbraucējs, imigrants, savādas cilvēks no valsts, par kuru neviens neko nezina... Mana personīgā pieredze, sešās dažādās valstīs izējot cauri integrācijas pakalpojumiem, valodu kursiem, kaut vai vienkārši meklējot ģimenes ārstu vai skaidrojoties ar dzīvokļa īpašnieku, kurš nerunā nevienā no valodām, kuras zini tu, noteikti ļauj dažkārt empātiskāk paskatīties uz cilvēkiem, kas arī pārcēlas.»

Ar pasaules pieredzi Latvijā

Ik reizi, dodoties uz ārzemēm, Agnesei Lācei bija skaidrs, ka tas uz īšu brīdi. Doktorantūra gan šo vēlmi paldzināja, jo radās iespēja studēt un strādāt Turcijā. «Tā migrācijas un integrācijas kontekstā ir ļoti īpaša vieta, un jau vēsturiski daudz cilvēku to šķērsojuši ceļā uz Eiropu vai no Eiropas devušies uz Tuvajiem Austrumiem. Arī šobrīd Turcijā bija daudz sīriešu apmetušies, un profesionālajā jomā šī pieredze šķita nozīmīga. Bet, kad Latvijā sākās sarunas, kā atbalstīt Eiropu un uzņemt patvēruma meklētājus, sapratu, ka īstais brīdis doties mājās, lai šeit liktu hieta savas profesionālās zināšanas.»

Vai pašai bija viegli būt remigrantei? «Nē, pēc pusgada biju gandrīz gatava braukt prom!» godīgi atzīst A. Lāce. «Man bija grūti pierast pie ļoti hierarhiskas pieejas valsts pārvaldē, noslēgtības un noraidošas attieksmes gan pret jaunbraucējiem, gan tiem, kas atgriezās. Dažkārt ir attieksme «tev šķiet, ja esi bijis ārzemēs, zini vairāk vai labāk par mums?!» Ne vairāk vai labāk, bet — citādāk. Iesaistījos biedrībā «Ar pasaules pieredzi Latvijā», kur daudzi, kas atgriežas, saskaras ar līdzīgiem izaicinājumiem. Ir savāda sajūta — it kā atgriezies mājās, bet daudz kas kļuvis svešs vai nepazīstams, ir jāpielāgojas un jāmaina paradumi.»

Pēc atgriešanās Latvijā Agnese Lāce strādāja domnīcā «Providus» un vēlāk bija viena no tām, kas savu brīvo laiku pavadīja, palīdzot ukraiņiem nonākt Latvijā un satīties ar cilvēkiem, kuri praktiski gatavi palīdzēt.

Līdzšinējā pieredze ļauj saņemties

Pirms kļūšanas par kultūras ministri, Agnese Lāce bija parlamentārā sekretāre. «Jau tad biju ciešā sazobē ar kultūras nozari — varbūt tāpēc vairs tik ļoti nejutos kā jauniņa. Vienu no lietām, ko apņēmās, sākot strādāt gan kā parlamentārā sekretāre, gan ministre — būt nozāres balstam. Tas faktiski nozīmē arī mainīt veidu un formātu, kā politiskās nostājas tiek veidotas — tas nevar notikt ministrijas gaitēnos. Tam jābūt ciešā saskarsmē ar cilvēkiem, kas, piemēram, zina, ko nozīmē uzrakstīt projektu NVO fondu konkursā un to pēc tam īstenot. Saprot, ko nozīmē cīnīties par finansējumu kultūras nozarē un kā to ietekmē katras izmaiņas. Manuprāt, līdzšinējā pieredze ļauj politikā saglabāt saņemtību ar praktisko dzīvi.»

Ministre amatā ir divus mēnešus. Pirms kāda laika saskatījusi, ka jau satikusi 30 nozāres pārstāvošās organizācijas — nu to noteikti vairāk. «Nevārtu teikt, ka nav bijis saspringti vai ka neesam dzirdējuši par izaicinājumiem, bet sarunās ar sadarbības partneriem vienmēr diezgan skaidri varu pateikt, ko varu atrisināt, un, ja varu — kāds būs termiņš. Sarunas noslēgumā vienoties ne tikai par nākamā tikšanās reizi, bet arī par mājās darbu, un tie ne vienmēr ir tikai ministrijas pusē.»

Tiesī sodien — dzimšanas diena

Balansu starp ministres darbu un laiku, kas pieder tikai sev, Agnese Lāce vēl meklē. Viņa cenšas atrast brīdi fiziskām aktivitātēm, kas nu iespējamas, vien ceļojoties agrāk, un laiku ģimenei. «Šobrīd tas prasa daudz rūpīgāku plānošanu un arī skaidru robežu novilkšanu — kad beidzas darbs un sākas privātā dzīve. Ministra amatā to, protams, diezgan grūti izdarīt, jo amatā esi ik sekundi dienā. Vakaros un rītos man jāspēj vēlti nedalītu uzmanību meitai, jo tas ir ļoti svarīgi, un bērni taču izaug tik ātri. Ne visos vakaros tas izdodas, jo kultūras ministrijas specifika paredz pasākumus arī dienas otrajā pusē. Tad nedēļas nogales ir laiks, kad iespējams to kompensēt, bet tiešām ļoti piedomāju, lai atrastu laiku tam, kas īstenībā ir vissvarīgākais dzīvē.»

Bet ko vēl gribētos darīt, ja ikdienā būtu kaut mazliet vairāk laika? «Man, protams, darbā ir arī privilēģija izbaudīt ļoti daudz no tā, kas man tiešām patīk. Šovasar pat grūti izvēlēties, kurp doties, un, ja man darba dēļ nav jādodas uz pasākumu, es vienlaigā sevi atrodu visdažādākajos kultūras notikumos. Brīvdienās meklēju ko tādu, kas piemērots ģimenei un arī mazākiem bērniem. Bet noteikti gribētu vairāk doties uz savām spēka vietām. Ceram, ka šovasar vai agrā rudenī izdosies pabūt Usmā uz kādu brīdi. Pagājušajās brīvdienās bijām mežā, lasījām mellenes. Vienmēr visam pietrūkst laika, un nav tā, ka pirms stāšanās ministres amatā paspēju izdarīt visu, ko vēlējos. Dzīve vienmēr ierauj ātrā rītenī, tāpēc tā apstāšanās un atgādināšana sev, ka laiks saņemties spēku kādā vietā vai norisē, ir ļoti svarīgi.»

Agnesei Lācei tieši laukraksta izmāksšanas diena, 23. augusts, ir dzimšanas diena. Tiekamies nedē-

Pirms diviem mēnešiem, stājoties kultūras ministres amatā, Agnese Lāce sev apsolīja būt nozāres balstam un strādāt ciešā sazobē ar jomas pārstāviem. Šobrīd viņa vēl cenšas atrast balansu starp darbu un laiku, ko veltīt pasaulē svarīgākajiem cilvēkiem — savai ģimenei.

levas Leinišas foto, Valsts kanceleja

Talsi ir Agneses Lāces laimīgā zeme. Te viņa jutās vecvecāku un līdzcilvēku lutināta.

Kopā ar mīļajiem vecvecākiem — Irmu un Tāli Brantiem. Personīgā arhīva foto

lu pirms gadu mijas, un jautājot, vai jau zina, ko gribēs novēlēt pati sev, sākumā mazliet apmulst par negaidītu jautājumu, bet ātri vien atceras grāmatu «Kalendārs mani sauc». Tās notikums viņa iztēlojas tieši savā bērniņas pagalmā, un dzemdību nams, kurā notika galvenā varoņa dzimšanas dienas ballīte, viņasprāt, izskatījās tieši tā, kā

mamma stāstītajās atmiņās. «Un man šķiet, ka metafora grāmatā par to, kā rast prieku arī pārmaiņu situācijās, laikam ir tas, ko es varētu sev un arī citiem novēlēt. Pasaulē mainās, notiek daudz šausmīgu lietu, un mums jāspēj apstāties un novērtēt to, kas mums ir, un atrast veidus, kā sev saglabāt prieku, motivāciju, degsmi!»

Talsu novada bibliotekāri vienojas kopējā protestā

Jau protestam sākoties, novada vadība apsolīja pēc Talsu Galvenās bibliotēkas akreditācijas tikties ar visiem bibliotekāriem, ko viņi pacietīgi divas stundas arī gaidīja. Arī Lita Rollande (attēlā pirmā no labās), izpilddirektora vietniece administratīvajos un finanšu jautājumos, solīja, ka sarunas ar nozari vēl būs.

Terēzes Matisones foto

Sanita Liepiņa

Pagājušajā ceturtdienā, dodoties pēc jaunas grāmatas uz kādu no Talsu novada bibliotekām, lasītājs varēja arī palikt bešā — uz vairākām stundām vairums bibliotekāru durvis bija slēguši un devušies uz Talsiem, lai publiski paustu bažas par plānoto bibliotēku tīkla optimizāciju. Tas, ka tā plānota, nozarei nav pārsteigums, jo to paredz jau Talsu novada domes gada sākumā pieņemtais Ricības plāns, taču pagājušajā nedēļā Sociālo, izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejā publiski izskanēja variants, kas nozari šokējis, — no aptuveni 30 bibliotekām novadā paliktu vien astoņas.

Tā ir lēna agonija! — tā Talsu novada bibliotekāri raksturo iecerēto reorganizāciju. Ceturtdien brīdī, kad pagājušas vien 24 stundas pēc sēdes, kurā tas pirmo reizi izskanējis, pie Talsu novada Gaismas pils sapulcējās vairāki desmiti novada bibliotekāru. «Ir plānots, ka būs astoņas bibliotēkas, un pārējās tiek pārveidotas par ārējiem apkalpošanas punktiem vai par pakalpojumu sniegšanas punktiem,» skaidro Dundagas bibliotēkas vadītāja Ruta Emerberga, kura viena no pirmajām mudināja kolēģus sanākt kopā. «Principā tā ir bibliotēkas likvidācija, un tas skar vairāk nekā 20 bibliotēkas. Tas nozīmē, ka liela daļa no mūsu sniegtajiem pakalpojumiem vienkārši loģiski atkrīt, mēs nevarēsim to nodrošināt, jo pakalpojumu sniegšanas punkts ir ar samazināto darba laiku — tā nav bibliotēka! Un tas arī nozīmē, ka nav vairs nekāda tiesiskā aizsardzība, bibliotēku akreditācija... Tā vienkārši runā, jo, tā ir bibliotēkas likvidācijas paātrināšana jeb lēna agonija.»

Rojas bibliotēka — viena no lielākajām Talsu novadā — akreditāciju izgājusi bez neviena aizrādījuma, tāpēc dzīvojuši bez bažām, jo domājusi, ka nupat vienu samazinājumu Talsu novada finansālās situācijas dēļ jau piedzīvojuši. Tā kļūdījās — Kaltenes bibliotēka ir viena no tām, kas kļūtu par pakalpojumu sniegšanas punktu.

«Tas nozīmē, ka Rojas bibliotekāre vienu reizi mēnesī ar grāmatu maišiem aizbrauks pie iedzīvotājiem un kaut kādas stundas pasēdēs, pagaidīs, un varbūt kāds atnāk un paņem tās grāmatas,» stāsta Kaltenes bibliotēkas vadītāja Ancte Brāle. Par zemu apmeklējumu viņa nevar sūdzēties, to iecienījuši arī atpūtnieki, un bibliotēka iekārtota atjaunotās Kaltenes kluba telpās. Protestā piedalījās vairāki desmiti darbinieku, taču viņi pārstāv arī savus lasītājus. Arī Kaltenes puses ļaudis esot gatavi atbalstīt savu bibliotēku.

Pastendes bibliotēkas vadītāja Dzintra Ūdre uzsver, ka bibliotēka jau sen vairs nav tikai grāmatu izsniegšanas vieta, bet arī digitālo pakalpojumu atbalsta sniegšanas un socializēšanās vieta, kā arī iespēja bērniem un jauniešiem vēl motivēt grāmatas lasīt.

Komitejā izskanējušais modelis nozīmē ne tikai to, ka lasītāji paliktu bez grāmatām un atbalsta dažādos pakalpojumos, bet daļa darbinieku bez darba. Bibliotekāra profesija tomēr specifiska, un, lai atrastu jaunu darbu Talsu novadā, iespējams, būtu jāmaina nozare. Taču Ancte Brāle saka: «Man pašlaik šķiet, ka Talsu novadā ne jaunam, ne vecam ir darbs. Tātad tas nozīmē, ka man ir jābrauc kaut kur ārpus, jāpārceļas dzīvot ārpus Talsu novada.»

Likums nosaka, ka katrā pagastā jābūt vismaz vienai bibliotēkai. Un satrauktajiem Talsu novada bibliotekāriem šoreiz laimīga sagadšanās, ka tieši ceturtdien notika Galvenās bibliotēkas akreditācija, tāpēc te ieradusies

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja un Kultūras ministrijas pārstāvji. Tāpēc aiz durvīm bibliotekāri gaidīja divas stundas, jo akreditācijas komisija Talsu novada pašvaldības pārstāvjiem skaidroja situāciju. «Es tiešām guvu pārliecību, ka Talsu novada pašvaldība tur rūpi par bibliotekām un ka attieksme pret bibliotēku tīklu ir ļoti nopietna. Ieguvu pārliecību, ka nekādas dramatiskas izmaiņas nenotiks,» tā, dodoties prom, atzina Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja Dzidra Smita.

To bibliotekāriem apstiprināja arī novada vadība — komitejā izskanējušais plāns bijis vien informatīvs un sarunas ar nozari un pagastu un pilsētu apvienību pārvaldniekiem vēl tikai būšot. Pēc tikšanās ar vadību bibliotekāri atzina, ka jūtas sadzirdēti un cer, ka šāds variants tiešām netiks pieņemts. Tas piekrīt, ka ir vietas Talsu novadā, kur neliela apmeklējuma dēļ tiešām risinājums jādomā, taču ne tik drastisks, kā tas šonedēļ izskanējis.

Kad novada vadība Talsu Galvenās bibliotēkas pirmajā stāvā tikās ar novada bibliotekāriem, Galvenās bibliotēkas direktore leja pie kolēģiem nenonāca. Lai gan arī viņai būs liela nozīme bibliotēkas tīkla optimizācijā. Tas ir viens no bibliotekāru bažu iemesliem, ko viņi arī norādīja novada vadībai — viņuprāt, Talsu Galvenās bibliotēkas direktore atbalstā nemaz nav ieinteresēta. Nākamajā dienā telefonsarunā Rita Alksbīrce norādīja, ka tobrīd bijis daudz darba un viņas durvis kolēģiem vienmēr esot atvērtas. «Talsu Galvenā bibliotēka nevienā brīdī nav piekritusi izpildvaras Ricības plānam, kādā veidā viņi redz šo optimizāciju. Mums ir bijušas sarunas, kur esmu paudusi savu viedokli, ka jāievēro normatīvie dokumenti, pēc kā skata bibliotēku tīklu, un visam jābūt likumiskai un pamatotai,» saka Talsu Galvenās bibliotēkas direktore Rita Alksbīrce. ■

Pilnveido digitālo bibliotēku

IEVA VILMANE

Piecu gadu jubilejā publiskajai e-bibliotēkai www.3td.lv sarūpēts lasītājiem ērtāks katalogs un vēl viens tematiskais grāmatplaukts.

Valsts izveidotā un uzturētā digitālā bibliotēka visā pasaulē piedāvā bez maksas legāli lasīt dažādu žanru un tematikas literatūru latviešu valodā. Tiešsaistē ir vairāk nekā 600 e-grāmatu, līdz šim tās bija sakārtotas četros virtuālos plauktos — *Jaunākās*, *Šobrīd*

lasītākās, *Visaugstāk novērtētās* un *Populārākās*. Pēc platformas pilnveidošanas ir vēl viens plaukts — par sabiedriskās un kultūras aktualitātēm. Pašlaik izceltas Dzejas dienas, tāpēc tajā salikti dzejas krājumi un autoru biogrāfijas.

Kopš septembra pirmajam dienām digitālā bibliotēka piedāvā ērtāku krājumu pārskatīšanu. Līdz šim vietnes ātrdarbības dēļ katrā plauktā, izņemot *Jaunākās*, bija 20 grāmatu, bet tagad iespējams redzēt visas atlasītās. Meklēšanas parametri saglabāti līdz šinējie — pēc autora, nosaukuma vai kategorijas. Vienu un to pašu grāmatu lasītājs drīkst izvēlēties piecas reizes, katra ne ilgāka par 14 dienām. Mēnesī

lasītājiem neizsniedz vairāk par 18 grāmatām.

Kultūras informācijas sistēmu centra projektu koordinatore Agrita Sagalajeva ir apmierināta ar digitālās bibliotēkas krājumu: "Izdevēji piedāvā patiešām augstvērtīgas, lasītāju pieprasītas un bieži vien arī gluži jaunas grāmatas. Līdz šim aktīvi tika lasītas nesen pievienotās e-grāmatas, tāpēc agrāk pievienotie darbi pazuda aizmirstībā. Liels prieks par aktuālitāšu plauktu, jo tajā varam izcelt arī iepriekš pievienotas, vērtīgas un interesantas e-grāmatas."

www.3td.lv ir gandrīz 22 000 lietotāju, viņi piecos gados elektroniskās grāmatas lasījuši 181 319 reizi.

FOTO: NO WWW.SIS.GOV.LV

Avots: Saldus Zeme
Datums: 13-09-2024

Jaunumi 3td.lv e-grāmatu platformā

3td e-grāmatu bibliotēka vietnē www.3td.lv ir Latvijas valsts atbalstīta iespēja ikvienam interesentam bez

maksas legāli lasīt dažādu žanru un tematikas literatūru latviešu valodā tiešsaistē visā pasaulē. Platformā piedāvātās vairāk nekā 600 e-grāmatas līdz šim bija sakārtotas 4 virtuālos plauktos: *Jaunākās*, *Šobrīd lasītākās*, *Visaugstāk novērtētās* un *Populārākās*. Tagad lasītājiem pieejams vēl viens plaukts, kurā ievietojam e-grāmatas, kas atbilst šibrīža aktualitātei. Katrs lasītājs vienu e-grāmatu var saņemt lasīšanai piecas reizes, katra lasīšanas reize, līdzīgi kā bibliotēkās, ilgst divas nedēļas jeb 14 dienas. Izsniegumu skaits lasītājam mēnesī ir 18 e-grāmatas.

Avots: Ievas Padomu Avīze
Datums: 18-09-2024

Sabiles bibliotēkas bērnu nodaļai jaunas mājas

Niceta Anna Starīņa

Ikviena sabilnieks — gan liels, gan mazs — zināja, ka Talsu ielā 1/7 atrodas ēka, ko visi mīļi dēvēja par bērnu bibliotēku, lai gan jau pirms trim gadiem bērnu un pieaugušo bibliotēkas tika apvienotas, tādējādi bērnu bibliotēkai kļūstot par bērnu nodaļu. Šobrīd bērnu nodaļa jau ievākusies pirmajā stāvā — zem pieaugušo bibliotēkas telpām, lai viss būtu vienuviet.

Laiks, kas tika dots, lai pārvestu visas grāmatas un mantas no vienām telpām uz otrām, bija visai īss, taču šobrīd, ieejot jaunajās telpās, valda patīkama jaunu māju sajūta.

«Svarīga jau nav tikai telpa, bet arī cilvēki, kas šajās telpās sagaida ar atplestām rokām vai smaidu. Ja pretī nav cilvēka siltuma, tad pat visskaistākās telpas nespēs sniegt māju sajūtu,» bilst bibliotekāre Elina Starīņa. «Mums jaunajās telpās patīk. Nu jau esam iedzīvojušās. Šeit ir citādāk — ļoti gaiši, tīri un svaigi.»

Vasaras izskaņa tika pavadīta, krāmjot plauktus, skrūvējot krāsojot un mazgājot, taču tāpat

ir lietas, kas vēl aizvien ir neskaistas. «Noliktavas mums vēl aizvien ir vecajās telpās. Mums tur bija vairāki mazi kambarīši, kur uzglabāt dažādus pasākumu rekvizītus un tērpus, arī plauktiņus utt. Tē mums tādu kambarīšu nav. Bet viss, kas mums nepieciešams darbam, tas šeit, jaunajās telpās, ir,» stāsta bibliotēkas vadītāja Rudīte Matisone.

Jārīkojas ātri

Arī noliktavas vecajās telpās palikt nevarēs, tāpēc tās būs jāatbrīvo pēc iespējas ātrāk. «Mēs cerējam, ka varbūt kultūras nams mums piešķirs kādu telpu tornītī, bet arī tas nebūs tik ātri, jo tur šobrīd viss ir slēgts,» teic bibliotēkas vadītāja. «Mums noteikti būs jālūdz risinājums pārvaldei. Šobrīd nezinām arī, kur liksim, piemēram, papīru, uz kā veidojam dažādus plakātus utt. Kad beigsies akreditācija, tad arī ķersimies klāt noliktavām. Šobrīd nav īsti skaidrības, kā būs, tikai tas, ka jāīstojas ātri.»

Bibliotēkas telpām mājīgu noskaņu sniedz arī gleznu izstāde, kas izkārtota uz jaunajām sienām. Tāpat mēbeļu izkārtojumā ir piedomāts pie tā, lai ikviens justos gaidīts un spētu atrast savu vietu. «Bibliotēkas izkārtojumu izdomāt bija ļoti grūti.

Mēs vēl tagad nezinām, vai šādi viss paliks. Varbūt drīzumā jau kaut ko mainīsim. Mēs neesam pieradušas, ka vidū stāv plaukti, kas neļauj pārskatīt mūsu jauno teritoriju. Gribas mazliet uzmost aci, ko bērni katrā stūrī dara un vai viss kārtībā. Grāmatu ir daudz, kaut arī krājums, kas dublējas ar lielo bibliotēku, tiks norakstīts un sūtīts uz makulatūru. Mums blakus ir punkts, kur jebkurš iedzīvotājs var atnest un nolikt grāmatīņu, kas viņam vairs nav vajadzīga, un samainīt pret citu, bet bibliotēkas grāmatas mēs tur likt diemžēl nevarām, jo grāmatās ir visi zīmogi un kodi,» tā R. Matisone.

Veco telpu tāpat pietrūks

Vaicāju, vai veco telpu bibliotekārēm nemaz nepietrūks. «Pietrūks... Tur bija sava aura. Es uz turieni gāju jau bērnībā cept rāusus. Bet laiks iet, un tam jāiet līdzī. Pastāvēs, kas pārvērtīsies, tāpēc arī mēs cenšamies plūst pa straumi un mainīties. Mēs te jūtamies labi, jo esam tuvāk skolai, mūzikas skolai, bērniem pašiem ir ērtāk pie mums atnākt. Ir dienas, kad bērni te ir pat pēc pieciem, kad darba laiks jau ir beidzies. Bērniem te patīk. Ir plusi, ir mīnusi, bet mēs vairāk skatāmies uz plusiem un priecājamies par

jaunajām telpām. Nav ko skatīties pagātnē, ir jāiet tikai uz priekšu!» teic E. Starīņa.

Savukārt Rudīte Matisone piebilst, ka jaunajās telpās ir daudz vieglāk: «Tā kā mēs vairs neesam atsevišķas bibliotēkas, bet viena liela bibliotēka, tad šādi pat ir vieglāk strādāt. Ja mēs būtu atsevišķi kā bērnu bibliotēka, tad būtu citādāk. Tad gan mēs gribētu savu vietīņu, bet šobrīd ērtāk un labāk ir būt zem viena jumta. Pirms tam mums sanāca visu laiku skraidīt no vienas ēkas uz otru, jo krājums mums ir viens, taču reāli bibliotēkas divas. Tad mums bija jāskrien, jāmaina utt. Bija jāsportoto. Tagad tāpat sanāk pasportot, ejot augšā pa trepēm, bet pie tā jau pieradām, jo arī iepriekšējās telpās mums bija divi stāvi.»

Padomāts par ikvienu lasītāju

Iepriekšējās telpās bija atsevišķa rotaļu telpa, taču tagad ir izveidots bērnu stūrītis, atsevišķs jauniešu stūrītis. «Un, ja atnāk mamma ar bērniņu, tad mums te ir arī pieaugušo literatūra, jo mums ir tādi lasītāji, kas vēl aizvien nāk pie mums, kaut ir jau izauguši. Mēs jau šobrīd laižam iekšā lasītājus. Pat tad, kad vēl kārtojām šeit visu. Meklējām maigos grāmatas, ko

bērni gribēja. Aptuveni zinājām, kurā vietā grāmatas varētu būt, un tad meklējām,» dalās Rudīte Matisone.

Bibliotekāres jaunajās telpās jūtas ļoti labi un atzīst, ka arī bērniem tagad būs vēl vieglāk piekļūt bērnu nodaļai, jo netālu ir skola un mūzikas skola. «Mums vienīgi ir uztraukums par to, kā bērni sadzīvos ar jaunajām automātiskajām durvīm, jo pirmajā dienā viņi jau gribēja ar rokām durvis bīdīt ciet un stumt vaļā. Mums bērniem jāiemāca pacietība, lai viņi gaida, kad durvis pašas atvērsies un aizvērsies. Vēl apmeklētāju tualetēs uz sensoriem ir ūdens un roku žāvētājs. Tagad bērni nepārtraukti mazgā un žāvē rokas,» smaidot stāsta R. Matisone.

To, vai pārvākšanās gaitā ir kaut kas nozudis, varēs saprast vien ar laiku, taču jau tagad bibliotekāres ir no sirds pateicīgas visiem, kas palīdzēja pārvākšanās procesā: «Vasarā mums palīgā nāca Gertrūde Žimante ļoti atbildīgu darbu — sakārtot plauktus. Paldies arī mūsu pārvaldes darbiniekiem — Larisai ar komandu, jo bez viņiem mēs tiešām nebūtu šo paveikušas. Tagad esam pilnībā gatavas uzņemt ciemos mūsu lasītājus un viesus. Uz tikšanos!» ■

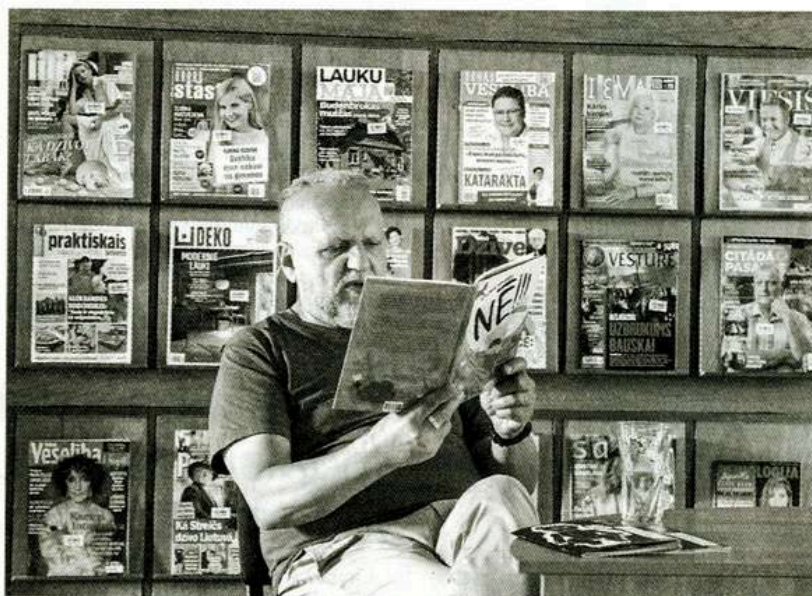
Avots: Talsu Vēstis
Datums: 13-09-2024

Salacgrīvā diskutēja par bērnu lasītprasmes veicināšanu

11.septembrī Salacgrīvas bibliotēkā norisinājās pirmā tikšanās Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) atbalstītā projektā *Izaugsi, tad sapratīsi*, kas tapis kopā ar bibliokuģi *Krišjānis Valdemārs*. Projekta mērķis ir diskutēt par grāmatu nelasīšanu vai – tieši pretēji – lasīšanu un spriest, kā to veicināt. Norisi apmeklēt īpaši tika aicināti pieaugušie, kuri prāto, kā rošināt jauno paaudzi šajā digitālajā laikmetā lasīt grāmatas.

Tovakar Salacgrīvas bibliotēkā viesojās dramaturgs, režisors, scenārists un rakstnieks Lauris Gundars. Viņš nesēn izdevis grāmatu *Nē!!!*, kurā caur ikvienam vecākam un bērnam pazīstamām situācijām aicina sarunāties par ļoti svarīgu tēmu – robežām, noteikumiem un to nepieciešamību. Viņš nolāsīja arī fragmentu no jaunā izdevuma un pastāstīja, kā radies grāmatas nosaukums. – *Ja mājās ir bērni, tad “nē” ir populārākais vārds. Lasīju daļu no grāmatas Starptautiskajā Jāņa Balvilkā balvas pasniegšanā. Bērni nāca un teica, ka noteikti negribētu, lai notiktu kā grāmata, – mamma ļautu darīt iepriekš aizliegto. Diskusijas vadītāja, kultūrzurnāliste Liega Piešiņa atminējās, ka viņai savulaik mājās bieži teikta frāze kad izaugsi, tad sapratīsi. – Domāju, ka to citi vecāki dara vēl šobrīd, – viņa sprieda.*

L. Gundars sarunas laikā vairākkārt atsaucās uz raidījumu *Lasām un plāpājam*, kurā viņš satiekas ar bērniem vecumā no 6 līdz 12 gadiem, lai pārrunātu divas izlasītas grāmatas no producentu piedāvājuma. Savukārt ar bērna vecākiem tiek pārrunāts grāmatu lasīšanas process un ģimenes tradīcijas. Pieteikties aicināta ikviena ģimene. – *Tas ir daudz interesantāk, nekā iedomājos. Bērni un vecāki ir ļoti atvērti. Ir cilvēki, kas vaicā, kā izdodas iedrošināt bērnus runāt. Runājam aci pret aci, vecākus nelaižot tuvumā. Lai gan viņi stāsta, ka bērns ir kautrīgs un nerunīgs, atklājas pretējais, – teic autors, kurš novērojis, ka jaunā paaudze spēj izvērtēt lasāmvielas saturu līdzvērtīgi pieaugušajiem. Tāpat bērni labi izjūt eksistenciālos jautājumus, kas slēpjas dažādos stāstos. – Raidījumos domāju, ka būs sarežģīti runāt, piemēram,*

Lauris Gundars, lasot fragmentu no grāmatas *Nē!!!*

par nāvi, bet, godīgi sakot, bērni sarunu atvieglo. Viņi tādas tēmas sajūt daudz organiskāk. Pats Lauris ir divu nu jau pieaugušu dēlu tēvs. Bērniņa bijis grūti mudināt zēnus lasīt. – Vienu brīdi pat maksāju. Laikam par maz, jo beigās tāpat nelasīja, – pasmeja rakstnieks.

Diskusijas vadītāju L. Piešiņu pārsteidza tas, ka literāts iesākto stāstu vienmēr noved līdz galam. – *Ja ir sākums, tad vienmēr ir beigas. Nav iespējams nenovest iesākto līdz galam, – apstiprināja Lauris, kurš labprāt lasa detektīvžanra literatūru. Tas attīsta spriestspēju.*

Tāpat sarunas laikā tika runāts par ilustrācijām un to nozīmi grāmatās. – *Attēlu spējam tvert daudz ātrāk nekā tekstu, tāpēc tam ir milzīga nozīme. Protams, svarīgs ir arī saturs. Esmu sastapies ar bērnu grāmatām, kuras lasot, rodas sajūta, ka autoram nav bērnu vai pats ar viņiem nekad nav runājis. Stāsts nekādi neiet kopā. Jaunā paaudze ir ļoti gudra un noteikti saprot vairāk, nekā es viņu vecumā to spēju, – viņš teic.*

Rakstnieks aktīvi darbojies arī Latvijas Okupācijas muzeja jaunās ekspozīcijas tapšanā. Izveidota *lāča līnija*, kas paredzēta bērniem, un papildus tam au-

tors izveidojis grāmatīņu, ko pēc muzeja apmeklējuma paņemt līdzi uz mājām, lai atcerētos redzēto. – *Tā ir dienasgrāmata, kurā aprakstīts, kā lācis ceļojis no viena bērna pie otra. Teksts stilizēts zīmētās, kādas bija raksturīgas 1941. gadam. Grāmatu papildina ļoti spilgtas ilustrācijas, kuru autore ir Elīna Ellere. Tā tulkota arī ukraiņu valodā. Vēl L. Gundars, būdams grāmatas *Svešam kļūt jeb Stāsts par Gunāru A.* autors, plāno izdot komiksu, kas arī vēstītu par Gunāru Astru. – *Par viņu var runāt, un viņš ir pelnījis, lai to darītu! L. Piešiņa vaicāja, vai rakstnieks nebaidās no sabiedrības nosodījuma, šādu personāžu iekļaujot komiksā. – *Varbūt, bet vispirms devos pie Gunāra brāļa Leona. Izklāstīju ideju, un viņš apstiprināja, ka tā ir ļoti laba. Tas ir galvenais, – atzina L. Gundars, kurš sarakstījis arī grāmatas *Sveiks, Vali!, Vaļa balss, Valis ir atpakaļ, Ūpja hūte* (no tās aizgūts arī projekta nosaukums) un citas.***

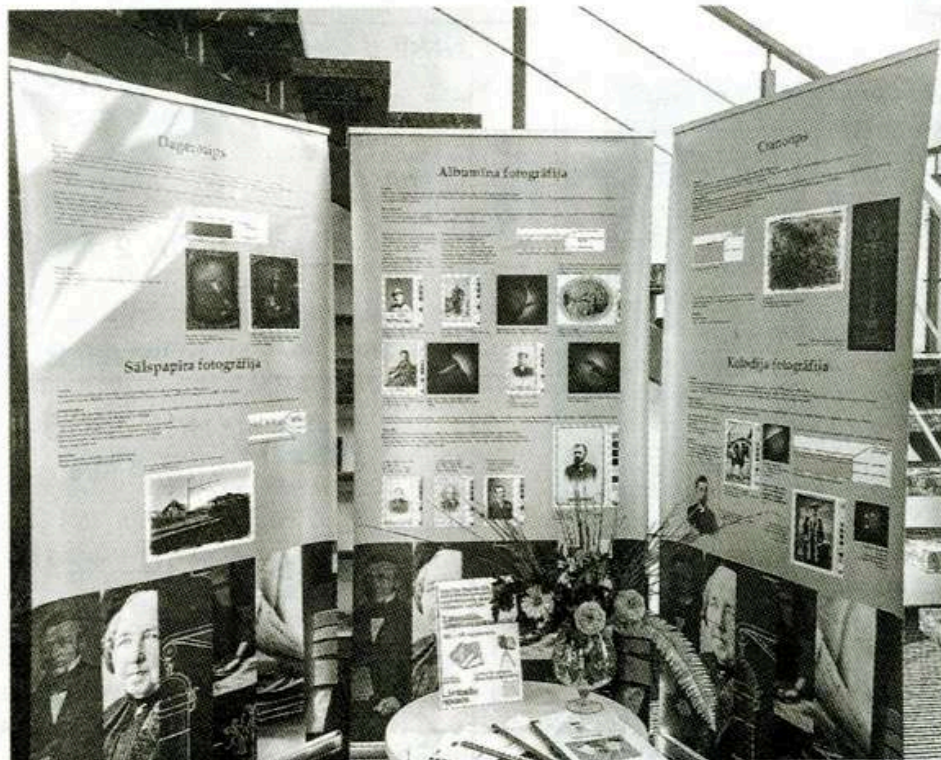
Salacgrīvas bibliotēkā šajā projektā vēl plānots tīkties ar literātiem Luīzi Pastori, Agnesi Vanagu un Kārli Vērdu, lai turpinātu diskutēt par lasītprasmes veicināšanu.

Fanijas ROMEIKO teksts un foto

Avots: Auseklis

Datums: 17-09-2024

LNGB apskatāmas vairākas izstādes

Izstādē **Fotogrāfija. Izpēte un restaurācija** var uzzināt par dažādiem fotogrāfiju tipiem – dagerotipu, cianotipu u.c.

Limbažu novada galvenās bibliotēkas (LNGB) foajē līdz 27. septembrim apskatāma Latvijas Nacionālā arhīva Dokumentu preventīvās saglabāšanas departamenta un Latvijas Valsts arhīva speciālistu izveidotā ceļojošā izstāde *Fotogrāfija. Izpēte un restaurācija*. Tā sagatavota jau 2016. gadā un joprojām ceļo pa dažādām kultūras iestādēm Latvijā. Tajā var aplūkot fotogrāfiju tipus, to atšķirības, tāpat uzzināt ieteicamos apstākļus ilgstošai arhīvu materiālu glabāšanai. Tāpat izziņāms detalizēts fotogrāfijas restaurācijas process un metodes. Interesanti novērot atšķirības starp foto pirms un pēc restaurācijas. Izstādi papildina vizuālie materiāli, kas palīdz izprast informāciju, tostarp iepriekš reti dzirdētus terminus,

piemēram, dagerotips.

LNGB 2. stāvā līdz 30. oktobrim var iepazīties ar novadnieču Anetes un Iviņas Kirmušu gleznu un ilustrāciju izstādi *Mirkļa iespaidā*. Mākslas darbos redzami zilie ūdeņi jūras piekrastē un ne tikai. Līdz 1. novembrim tur būs arī limbažnieces Līgas Alsbergas kolekcijas izstāde *Tasīti tējas? – Rīgas porcelāna un fajansas fabrikas servīzes «Marijka» dažādās sejas*. Tajā skatāmas vairāk nekā 50 tasītes, cita par citu krāšņāka.

Tāpat LNGB un tās sociālās platformas Facebook kontā norisinās vairākas literatūras izstādes bērniem un pieaugušajiem.

Fanijas ROMEIKO
teksts un foto

Ciempupē atkal tiekas lasītāju klubiņš

LIENE KAINAIZE,
Ciempupes bibliotēkas vadītāja

Ciempupes bibliotēkas lasītāju klubiņš «Dalies priekā» ir atsācis tikšanās sezonu. Pamazām visi dārza darbi apdarīti, vakari kļūst tumšāki un grāmata biežāk tiek izvēlēta brīvā laika pavadīšanai.

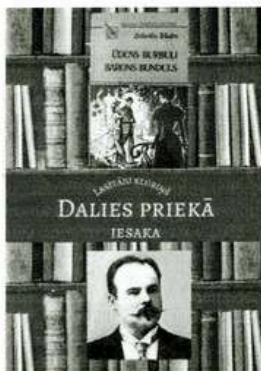
2024. gads paiet Ogresgala pagasta simtgades zīmē, tādēļ par vasaras grāmatu tika izvēlēts 1900. gadā izdots Zeiboltu Jēkaba darbs «Čdens burbuļi». Ar tā palīdzību ir iespēja pārcelties pat vairāk nekā 100 gadu senā pagātnē uz kādu Latvijas mazpilsētu. Bet pirms tam dalībnieces tika aicinātas iesaistīties dzejas zibakcijā un uz vietas radīt dzejoli akrostiha stilā (dzejolis, kura rindu pirmie burti, lasot no aug-

šas uz leju, veido kādu vārdu vai frāzi) ar doto vārdu – CIEMUPE SVIN. To var izmēģināt ikviens, septembrī atnākot uz Ciempupes bibliotēku.

Zeiboltu Jēkabs (1867–1924) bija skolotājs un rakstnieks no Smiltenes puses, jaunstrāvnieks, reālisma pārstāvis. Veicinājis latviešu romāna attīstību. Iedvesmu guva no cilvēku raksturu un dzīves parādību tiešiem vērojumiem.

Anotācija:

Lai arī stāsts var šķist nedaudz naivs, tomēr savu aktualitāti tas nav zaudējis. Uzdotot jautājumu par patiesām un šķietamām dzīves vērtībām, par to, kas īsti ir laime, vai tā slēpjas naudas maka biežumā. Provincas pilsētiņas Skabunes lauku vidū sastopam arī šodien tik viegli atpazīstamo personāžu kā Meimuru Jēkabu – ar blēdībām un noziegumiem pie turības tikušu vietējo «oligarhu» – un viņa sievu,

nama un cepuru darbnīcas īpašnieci, kurpnieku Milmi, pūšlotāju Beku Jureni, kalponi Annu, pilsētas skolotāju Rasu un tautskolotāju Ozolu un skaisto Cielaviņu, kura ir ienākusi svešā vidē, tāpēc skaista jauturiecei jāiztur pastiprināta

apkārtējo uzmanība, sākumā liekas, ka viņai tā neko ļaunu nenodarīs, bet tomēr notiek citādi.

Kopumā desmit klubiņa dalībnieces izlasīja «obligātās» literatūras grāmatu.

Pārdomās par lasīto vairākkārt izskanēja, ka patikuši vecvārdi un teicieni. Tādu vārdu kā «kukņa» (virtuve) jau varētu nezināt vai «kopnieki» (milnieku pāris). Toties, izlasot frāzi – «no pakajas» (sekot aiz), redzams, kā vārds maina nozīmi uz negatīvo pusi. Asprātīgs šķita vecu cilvēku salīdzinājums ar prauliem, bet milīgs – «rūpējās par ārējo cilvēku». Lasot bija jāpiepūlas, jo pierasts pie mūsdienīga rakstības stila, kur valoda plūst pavisam citādāk. Grāmatas iesējums, brūnās lapas un smarža, viss atgādinājis skolas laiku, kad literatūras stundas ne īpaši interesēja. Pārņēma sentimentālas jūtas par pagājušo

laiku, tomēr nenoticējām, ka cilvēki tā runāja, it īpaši vietās, kur milnieki sarunājas. Neskatoties uz visu iepriekšminēto, bija interese piespieties un izlasīt, lai uzzinātu, kā atrisināsies Meimura, Cielaviņas un Ozola dzīve. Pēc mūsdienu standartiem, Meimurs ir tipisks uzņēmējs. Apprecoties ticis pie bagātības, bet cilvēka būtība paliek – neprot lasīt un rakstīt, pipē istabā, splauj uz grīdas, baltu kreklu karstā vasarā maina reizi nedēļā. Jo duļķaināks ūdens, jo krāsaināki burbuļi. Rinalda un Rasma izteicās, ka no šā darba sanāktu labs ekranizējums, jo cilvēku portretējums autoram ir sanācis ļoti spilgts. Rinalda Meimura lomu dotu Normundam Laizānam, Cielaviņas jaunkundze varētu būt Lelde Dreimane, Ozols – Raimonds Celms, Beku Jurene – Lidija Pupure.

Nākamā tikšanās 7. oktobrī. ●

Avots: Ogres Vēstis

Datums: 20-09-2024

Dzejas dienās godina Bronislavu Martuževu

Pilskalna pagasta Gricgalē, vēsturiskajā Medņu krogā, norisinājies īpašs dzejas pasākums, kas bijis veltīts izcilās latviešu dzejnieces Bronislavas Martuževas 100. dzimšanas dienas atcerei, raksta avīze "Staburags".

Pasākumu organizējusi Ābeļu pagasta bibliotēka un tās draugi, piedāvājot apmeklētājiem literāri muzikālu kompozīciju par Bronislavas Martuževas dzīvi, dzeju un dziesmām.

Pasākumā piedalījušas vairākas ievērojamas personības, klātesošo vidū bijušas rakstnieces Lūcija Ķuzāne un Rita Missūne, daloties savos vērtējumos par Bronislavas Martuževas daiļradi.

Par muzikālo noformējumu rūpējās režisors un mūziķis Pēteris Draņevičs, kā arī mūziķis un dziesminieks Arnis Čakstiņš. "Kādēļ skumjas tavās acīs šovakar, mans draugs" ir viens no zināmākajiem Bronislavas Martuževas dzejoļiem, kas pārtapis dziesmā un iemilēts tautā.

FOTO NO "STABURAGA" ARHĪVA

Dzejas dienu un Bronislavas Martuževas 100 gadu jubilejas pasākuma dalībnieki Pilskalna pagasta Gricgalē.

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 16-09-2024

IEPAZĪSTINĀJĀM AR BIBLIOTĒKU

10. augustā biedrības "Sadarbības platforma" īstenotā projekta "Kopīgi Latvijai 2024" Kultūrorientācijas kursu ietvaros ukraiņu grupa viesojās Rēzeknes Centrālajā bibliotēkā. Ukrainus iepazīstinājām ar Rēzeknes Centrālās bibliotēkas vēsturi, darbību, piedāvātajiem pakalpojumiem un daudzveidīgajām norisēm.

Stāstījām par bibliotēkas dibināšanu 1944. gadā, vairākām atrašanās vietas maiņām, krājuma bagātināšanos un citām izmaiņām laiku lokos. Iepazīstinājām ar bibliotēkas kā reģiona galvenās bibliotēkas lomu, filiālbibliotēkām, kā arī RCB struktūru, bibliotēkas piedāvātajām iespējām un pakalpojumiem, piemēram, uzzinām, izdrukām, datora lietošanu, bibliomāta izmantošanu utt.

Aicinājām aplūkot radošās, literatūras un novadpētniecības izstādes. Īpašu interesi raisīja izstāde, kurā eksponētas grāmatas ukraiņu valodā. Aicinājām apskatīt arī interesantas vēstures liecības – senākās grāmatas bibliotēkā un senākos vietējā laikraksta, šī gada jubilāra – "Rēzeknes Vēstu" – eksemplārus, kas glabājas bibliotēkas krājumā.

Stāstījām par Novadpētniecības krājumu un La-

sītavas pakalpojumiem, pieejamajiem laikrakstiem un plašo žurnālu klāstu, kurā var atrast piemērotu lasāmvielu jebkurai gaumei. Informējām par daudzveidīgajām bibliotēkas aktivitātēm un pasākumiem, iespējām uzzināt par bibliotēkas aktualitātēm, sekojot informācijai RCB sociālajos tīklos, mājaslapā, kā arī citās interneta vietnēs un vietējos laikrakstos.

Bija prieks redzēt ieinteresētību un pozitīvu noskaņu. Ekskursija sniedza lielisku iespēju iepazīstināt ar bibliotēku, kā arī stiprināt kultūras saites un veicināt informācijas apmaiņu sabiedrībā.

Uz tikšanos bibliotēkā!

Ilona GIRUCKA,
Rēzeknes Centrālās bibliotēkas
vecākā bibliogrāfe
Daigas STAVSKAS foto

Avots: Rēzeknes Vēstis

Datums: 20-08-2024

Dzejas spēks ir runāt emocionāli un pāri laikam

– Pie lasītājiem gribētu brukt biežāk. Man ļoti patik satikt lasītājus dažādās Latvijas vietās, – Madonas novada bibliotēkā atzina dzejnieks Artis Ostups.

AGRA VECKALNIŅA foto

INSELSIŅA

Dzeja kā sevis apzināšanās. Dzeja kā dzīve, pārvērsta dzejā. Vienlaikus intelektuāla un emocionāla – tādu Dzejas dienu sarīkojumā Madonas novada bibliotēkā iepazīnām literatūras kritiķa, redaktora, dzejnieka, publicista un pasniedzēja Arta Ostupa dzeju.

Sovasar viņš sakārtojis savu piekto dzejoļu krājumu, un nākamā gada sākumā izdevniecībā "Neputns" klajā nāks Arta Ostupa dzejas grāmata "Patiesība".

– Esmu introverts cilvēks, man ir 46 gadi, esmu dzimis Madonā, pirmos sešus gadus dzīvoju Jēkabpilī, tagad Carnikavā. Dzeju sāku rakstīt 2003. gadā. Iesāku mā ietekmējos no Ojāra Vācieša

darbiem, un viņš taču joprojām ir moderns dzejnieks – vismaz sava laika kontekstā noteikti, – jautāts par literārajiem iespaidiem, atbildēja viesis. – Kad sāku lasīt dzejniekus, kuri joprojām ir dzīvi, lielu ietekmi guvu no Kārļa Vērdiņa tekstiem. Mācījos vidusskolā, un viņa rakstītā dzeja mani uzrunāja ar savu brīvību, ironiju, rotaļīgumu, smieklīgumu, un man likās, ka arī es gribu rakstīt tā viegli. Vēlāk tas mainījās, un tagad rakstu gan nopietni, gan mazāk nopietni.

Kā lasāmvielu pēdēja laikā Artis Ostups izvēlas starpkaru laika latviešu dzejnieku – Aleksandra Čaka, Linarda Laicena, Andreja Kurcija – dzeju, to pamatojot: – Viņiem bija iespēja daudz ceļot, un Eiropā salasītos iespaidus viņi izmantoja savā dzejā, turklāt

mēģināja reformēt latviešu dzeju, aicinot darīt pa jaunam.

Jautāts par atbalsta instrumentiem šī laika jaunajiem dzejniekiem, Artis Ostups nosauca Rakstnieku Savienību, kur joprojām ir literārais konsultants, pie kura var vērsties; jauno autoru semināru un meistardarbnīcas; kā arī izdevumus "Domuzīmes", "Strāva", interneta žurnālus "Satori", "Punctummagazine" un citus, kur arī jaunie var iesūtīt tekstus.

– Lielākais klupšanas akmens jaunajiem autoriem ir tas, ka, pieredzot kādu intensīvu notikumu, piemēram, šķiršanos no draudzenes, viņi par to raksta, un tekstā patiešām var just šo cilvēku emociju, bet diemžēl nevar just mākslu, – aizdomājās Artis Ostups. – Man tomēr gribas, lai cilvēks ar savu

kailo pieredzi izdara ko interesantu, iegulda darbu, pastrādā ar tekstu – izvēlas interesantus tēlus, formu, lai, rakstot dzeju, domā arī par lasītāju, veido to kā literāru tekstu, nevis pasūdzēšanos. Lai padzīvo mūka dzīvi – gadu *nelien* ar savu tekstu nekur ārā, bet strādā un klusībā slīpē. Un, protams, ir jābūt arī talanta dzirkstij. Bet tas, ka jauniešus interesē alternatīvi dzīves modeļi, ir patīkami, dzejā viņi var sevi izpaust.

Uz jautājumu, vai viņam pašam patik sava dzeja, autors atbildēja: – No pirmajiem dzejoļu krājumiem man patik visai maz, no trešā un ceturta – arvien vairāk. Man liekas, ka es vēl turpinu progresēt. Esmu tuvu saviem griestiem, bet neesmu tos vēl sasniedzis.

Avots: Stars

Datums: 13-09-2024

Dzejas dienas Jumurdas bibliotēkā

Laikrādis dabā mūsu ikdienā jau sāk iezīmēt vasaras aiziešanu, rudens tuvošanos. Katru gadu septembrī mēs godinām dzejniekus, lasām novadnieku dzeju, bagātinām sevi.

7. septembrī Jumurdas pagasta bibliotēka kopā ar Lauteres KN amatiereteātri „Aronieši” organizēja kultūras pasākumu Dzejas dienu ieskaņai „Rudeni iezvana pilādži degoši”.

Pasākuma apmeklētāji varēja redzēt jaunākos „Aroniešu” iestudējumus, kā arī dzirdēja

dzejas lasījumus. Tika lasīta Dzintras Žuravskas un novadnieka Jāņa Sirmbārža dzeja. Dvēseliski skaistu dziedājumu pasākuma dalībniekiem dāvāja Laila Jēkabsone. „Aroniešu” izspēlētie humoristiskie skeči aicināja izsmieties no sirds. Režisore Laima Vanaga saviem aktieriem vienmēr prasmīgi piemeklē spilgtas raksturlomas, katrs mākslinieks savu tēlu atspoguļo sulīgi, kodoļīgi, patiesi.

Sirsnīgs paldies „Aroniešiem” par jaudīgo vitamīnu

devu, kas stiprinās mūsu imūnsistēmu caur humoru! Šoreiz skatītāju lomās iejutās viesi no Jaunpiebalgas kultūras nama amatiereteātra „Trikssteri”. Paldies draugiem no Jaunpiebalgas par jaukajām dāvanām – dzejniecei Liesmai Līgerei-Uķei par savas erotiskās dzejas grāmatas „Rozīte tvīkst” dāvinājumu un grāmatu „No Viņķu kalna līdz Skrāģu krogam”, kurā aprakstīti Jaunpiebalgas novada ļaudis, daba, valoda, nozīmīgākie vēsturiskie un kultūrvēsturiskie notikumi.

Paldies draugiem, kaimiņiem par sirsnībā, draudzībā pavadītajiem saulainajiem kopības brīžiem. Paldies talantīgajiem „Aroniešiem”, paldies jaunpiebaldzēniem, paldies Ērikai Purviņai, Andrai Salnītei, Silvijai Kukulei, Sandrai Rudzītei par atbalstu, paldies Baībai un Rolandam Hermaņiem par skaistajiem ziedu pušķiem māksliniekiem! Katra satikšanās ar draugiem pilādžu rūgtumu padara saldu!

AGITA OPINCĀNE,
Jumurdas pagasta bibliotekāre

Avots: Stars

Datums: 13-09-2024

“Bērnu rītu” jaunās sezonas pirmajā nodarbībā būs iespēja tikties ar dzejniecei Ēriku Bērziņu

Rīt, 21. septembrī, pulksten 11.30 Valkas bibliotēkā tiks atklāta pasākumu cikla pirmskolas, sākumskolas bērniem un ģimenēm “Bērnu rīti” jaunā sezona. Pirmajā nodarbībā būs tikšanās ar dzejniecei, bērnu dzejoļu krājuma “Mammas dzejoļi” autori, kā arī žurnālu “Mans Mazais” un “Pūcīte” galveno redaktori Ēriku Bērziņu.

Pasākumā, kā allaž, gaidītas ģimenes ar bērniem, lai atklātu daudz jauna un aizraujoša, darbojoties kopā ar Valkas bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļu.

Valkas novada Centrālās bibliotēkas sabiedrisko attiecību speciāliste Ance Andrejeva-Empele atgādina, ka septembris Latvijā ir Dzejas dienu mēnesis, kad ar dažādiem pasākumiem un aktivitātēm tiek stāstīts par dzejas un dzejnieku nozīmīgumu literatūrā, mākslā, mūzikā un kultūrā kopumā.

Ērika Bērziņa ir dzejniece, kurā raksta abām auditorijām. Viņas izdots dzejoļu krājums “Mammas dzejoļi” (2020), kas vēsta par attiecībām kuņģa ģimenē, izmantojot gan bērnu, gan vecāku skatpunktus, ticis nominēts Latvijas Literatūras gada balvai kategorijā “Labākais darbs bērniem”.

“Dzejai ir daudz dažādu for-

mu, žanru un mērķu, tā var būt iedvesmas un motivācijas avots, padoms un palīgs kā pieaugušajiem, tā bērniem,” uzsver A. Andrejeva-Empele un aicina apmeklēt septembra “Bērnu rītu” pasākumu un satikt košo un daudzpusīgo dzejniecei – četru dzejas krājumu autori, arī vienu no Dzejas dienu organizatorēm un trīs bērnu mammu.

Pasākums notiek projekta “Valkas novada Dzejas diena

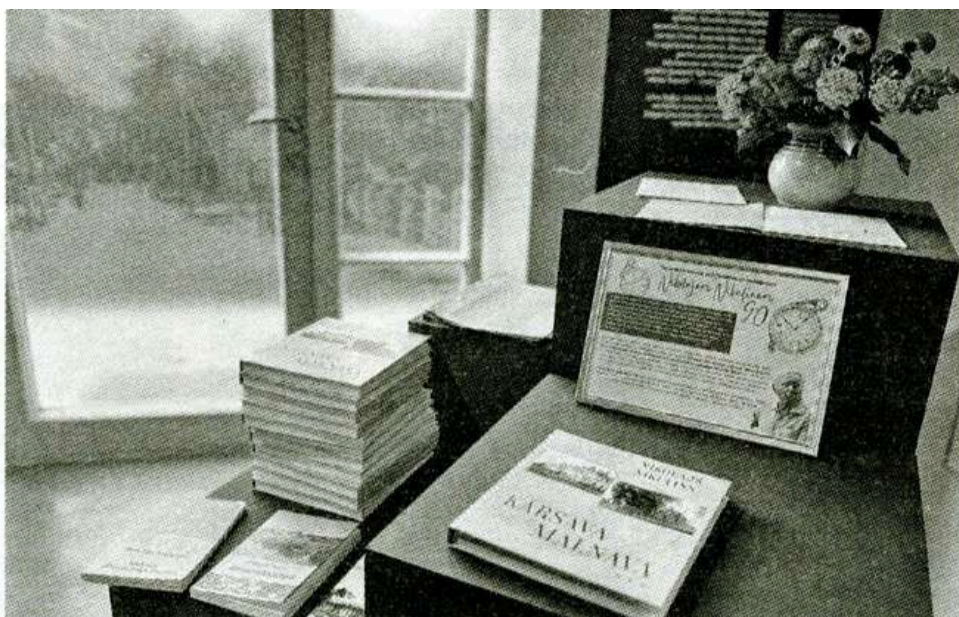
2024” ietvaros, to organizē Valkas novada Centrālā bibliotēka ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu. Projekta mērķis sekmēt līdzsvarotu un vienlīdzīgu pieejamību jaunradīto kultūras vērtību izplatīšanā sabiedrībai reģionos un veicināt augstvērtīgas dzejas popularitāti.

Atgādināsim, ka “Bērnu rīti” notiek katra mēneša trešajā sestdienā. ☑

— Ilze Fedotova

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 20-09-2024

Izdota sestā grāmata par Kārsavas pusi

Augusta vidū Kārsavas pilsētas bibliotēkā notika novadpētnieka, publicista un pedagoga Nikolaja Nikuļina (1934–2022) grāmatas “Kārsava, Malnava...” atvēršanas svētki. Diemžēl – bez paša autora piedalīšanās, bet ar netveramu viņa klātbūtni pasākuma dalībnieku atmiņās, kas raisījās, klausoties N. Nikuļina biogrāfiju un grāmatas fragmentu lasījumus, raksta Kārsavas kultūrvēstures centra vadītāja Inta Jurča.

Kārsavas pusē dzimušā novadpētnieka darbi vienmēr ir bijuši īpaši gaidīti, jo tajos redzama “dzīvā” vēsture simts gadu laika nogrieznī senās fotogrāfijās, māju un ielu aprakstos, dzimtu un cilvēku stāstos. Iepriekš izdotas piecas grāmatas, taču bija palikuši vēl nepub-

licēti stāsti. Sadarbībā ar Kārsavas pilsētas bibliotēkas vadītāju Aiju Paršovu, kura tulkoja rakstus no krievu uz latviešu valodu, rediģēja un papildināja ar foto ilustrācijām, tapa grāmata “Kārsava, Malnava...”, kas aptver daudzas kādreiz nozīmīgas un ievērojamas vietas Pudinavas, Stiglavas, Nesteru, Ruskulovas, Salnavas, Mežvidu, Novoselku un citos apkaimes ciemos, kā arī, protams, Kārsavā un Malnavā.

Par godu grāmatas “Kārsava, Malnava...” izdošanai un atzīmējot novadpētnieka, publicista un pedagoga N. Nikuļina 90 gadu jubileju, Kārsavas kultūrvēstures centrā “Liču mājas” tika izveidota izstāde ar autora savāktajiem materiāliem un fotogrāfijām. Tā apskatāma visu septembri. **ZZ**

Avots: Zemgales Ziņas

Datums: 19-09-2024